

NIEUWS

B5 nieuwsbrief oktober 2018

Oktober 2018

Blijf op de hoogte – nieuwsbrief B5

Woonruimte voor vogels en vleermuizen in Brabantse 'B5' steden

Stadsvogels en vleermuizen zijn al honderden jaren afhankelijk van mensen voor hun woonruimte. Door o.a. isolatie en betere afdichting van gaten en kieren onder daken hebben deze dieren het moeilijk gekregen. Samen met de gemeenten Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch en Tilburg (de Brabantse 'B5') gaan Vogelbescherming en de Zoogdierverseniging hier iets aan doen.

Met deze e-mailnieuwsbrief willen we u als betrokkene bij het B5-project op de hoogte houden van de ontwikkelingen. We versturen deze nieuwsbrief ongeveer eens per kwartaal. De nieuwsbrieven worden ook op de projectwebsite gepubliceerd: www.vogelbescherming.nl/b5. Hier kunnen geïnteresseerden die deze nieuwsbrief niet rechtstreeks kregen, zich aanmelden. Wilt u deze nieuwsbrief NIET ontvangen? Geef svp een seintje aan Debby Veenendaal bij Vogelbescherming Nederland: debby.veenendaal@vogelbescherming.nl.

Inhoud:

Vanaf 2020 bouwt heel Noord-Brabant natuurinclusief.....	p. 2
Maatregelen.....	p. 3
• Algemeen	
• Eindhoven	
• 's-Hertogenbosch	
Verborgen bewoners van de kerk(zolder) zichtbaar gemaakt.....	p. 3
Checklist Groen Bouwen.....	p. 5
Factsheets.....	p. 6
Natuursafari Noord-Brabant.....	p. 6
Agenda.....	p. 7
Contact: algemeen en vrijwilligers.....	p. 7

Provincie Noord-Brabant

Vanaf 2020 bouwt heel Noord-Brabant natuurinclusief

We hebben wat te vieren! Naast de toekenning van provincie Brabant voor het B5-project, hebben we de toezegging gekregen om een nieuw project in Noord-Brabant te gaan opzetten. Dit 2,5 jaar durende project zet in op draagvlak voor natuurinclusief bouwen en renoveren bij alle Brabantse gemeenten, woningcorporaties, projectontwikkelaars, aannemers, architecten én particulieren.

Naast het actief aanbieden van verblijfplaatsen nieuwe en bestaande bebouwing voor vogels en vleermuizen in de 5 grote steden van Brabant is er meer aandacht en gerichte actie nodig voor de voedselbeschikbaarheid voor de vogels en vleermuizen in dorpen en steden. Door inbreiding van steden en dorpen, verstening van tuinen, het gebruik van pesticiden en herbiciden en niet te vergeten een algehele 'vernetting' van steden en dorpen is het leefgebied van dieren aangetast. Zij vinden daardoor steeds minder plekken om hun voedsel te verzamelen en om hun jongen groot te brengen.

Groenbeheerders en bewoners realiseren zich te weinig dat zij zélf invloed kunnen hebben op de diversiteit en het aantal vogels, vlinders en bijen in hun tuin of openbaar groen. Anderen missen kennis en inspiratie of weten niet hoe zij aan de juiste materialen kunnen komen. Deze leemte aan kennis en ervaring willen wij met dit nieuwe draagvlak- en communicatieproject aanpakken. Dit gaan we doen door provinciebreed zowel professionals als particulieren te informeren over natuurinclusief bouwen en renoveren, waarbij we tevens aandacht hebben voor de omgeving, de voedselbeschikbaarheid én de rol van burgers.

Met dit nieuwe project kunnen we zorgen voor een versnelde trendbreuk om de aan gebouwen gebonden vogels en vleermuizen weer in aantal te laten groeien, in de gehele provincie Noord-Brabant. Hiermee geven we verder invulling aan een belangrijk deel van het leefgebiedsplan voor de Brabantse steden. Meer informatie over de uitvoering van dit project volgt later.

Maatregelen

Algemeen

Binnen het projectteam zijn enkele veranderingen doorgevoerd. Stefan Vreugdenhil heeft de projectleiding overgedragen aan collega Birgit Brenninkmeijer. Stefan zal nog wel inhoudelijk betrokken zijn bij dit project, maar de contacten over het project

lopen vanaf oktober 2018 via Birgit (birgit.brenninkmeijer@vogelbescherming.nl, 030-6937784).

Vogelbescherming Nederland heeft extra capaciteit aangetrokken om de projecten in Noord-Brabant te begeleiden. Medio november start projectmedewerkster Femke Jochems.

Eindhoven

In Eindhoven loopt de werving van projectlocaties bijzonder goed. Aanvullend op wat in eerdere nieuwsbrieven is gemeld, is er ook het plan om in het project Blixembosch maatregelen op te nemen voor vogels en vleermuizen. Daarnaast heeft de betrokken projectontwikkelaar BPD ook projecten aangeboden in de directe omgeving van Eindhoven: in Nuenen en Veldhoven. De gesprekken over deze locaties worden opgestart.

's-Hertogenbosch

Nieuws uit 's-Hertogenbosch is dat we in gesprek zijn met BrabantWonen. Een eerste kennismakingsgesprek heeft geleid tot een afspraak om voor meerdere locaties concrete afspraken te maken. Er zijn afspraken gemaakt om de natuurinclusieve aanpak in de renovatie- en nieuwbouwbestekken van BrabantWonen op te nemen.

Verborgten bewoners van de kerk(zolder) zichtbaar gemaakt

Zaterdag 11 augustus 2018 bezochten vrijwilligers samen met de Zoogdiervereniging drie zolders en torens van Tilburgse kerken: Mariakerk (op de Schans), de Heuvelkerk en Broekhovense kerk. Zaterdag 6 september was één Helmondse kerk aan de beurt.

Tijdens de bezoeken leerden vrijwilligers hoe vleermuizen (en hun mest) te herkennen. Voor het project werd ook gekeken naar mogelijkheden om de ruimtes toegankelijk en/of geschikt voor vogels en vleermuizen te maken.

De tellersgroep in Tilburg, klaar om te gaan tellen (foto: Erik Korsten, Zoogdiervereniging).

Op alle zolders werden sporen van vleermuizen aangetroffen. Alleen bij de Mariakerk werden twee dieren gezien, ver weggekropen. Nergens werd veel mest op een hoop aangetroffen (indicatief voor verblijfplaatsen die gebruikt worden door meerdere dieren) en op alle Tilburgse zolders en in torens was vogelwering toegepast. Daar liggen dus misschien mogelijkheden om de ruimtes toegankelijker te maken, zodat de ruimtes meer door vleermuizen kunnen worden gebruikt. Daarover vindt overleg plaats. Ook zal het plaatsen van vleermuiskasten kunnen bijdragen aan het optimaliseren van de ruimtes. In de Broekhovense kerk werden nog wel in een zijbeuk sporen gevonden van 'zwerm'gedrag van gewone dwergvleermuizen. De kerk is dus wel goed bekend bij dwergvleermuizen.

Gewone grootoorvleermuis weggekropen op de zolder van de Mariakerk op de Schans in Tilburg (foto Erik Korsten, Zoogdiervereniging).

In de Helmondse kerk (nu in gebruik als theater) is een renovatie recent afgerond. Er werden slechts enkele sporen van vleermuizen aangetroffen in de torens. De ramen in de torens waren dicht en niet toegankelijk voor vogels of vleermuizen. Echter bij de kerkklokken bleek er wel ruimte tussen de vogelwering en de muren te zijn en dus toegankelijk voor vleermuizen. Helaas was de zolder van het schip op de bezochtdag niet toegankelijk voor mensen. Een medewerker vertelde dat er wel eens een dode vleermuis in de kerk was gevonden. Mogelijk dat de zolder van het schip voor vleermuizen wel toegankelijk is. Dat gaan we zeker bekijken.

Voorbeeld van vogelwering waar ook vleermuizen door buiten gesloten worden (foto: Mischa Cillessen, gemeente Tilburg).

Met dank aan de kerk- en gebouwbeheerders voor de hulp tot nu toe; samen met de enthousiaste vleermuisvrijwilligers en de beheerders onderzoeken we hoe we de kerken beter toegankelijk kunnen maken voor verschillende vleermuissoorten.

Checklist Groen Bouwen

Eerder hebben we jullie input gevraagd voor een vernieuwing van de website Checklist Groen Bouwen: www.checklistgroenbouwen.nl. Inmiddels staat de vernieuwde website online. Naast de checklist met eenvoudige ja/nee-vragen voor maatwerkadvies voor vogels én vleermuizen vind je er een overzicht van maatregelen en meest relevante soorten vogels en vleermuizen. Een ander belangrijk onderdeel zijn de praktijkvoorbeelden: welke maatregelen zijn elders al toegepast, zijn ze effectief en hoe zien ze er uit?

Factsheets

In juli 2018 heeft Vogelbescherming Nederland een serie factsheets over stadsvogels gepubliceerd: gierzwaluw, huismus, huiszwaluw, oeverzwaluw, slechtvalk, spreeuw en zwarte roodstaart. Hierin staan feitjes en praktische tips voor deze soorten. Daarnaast zijn in september 2018 ook factsheets gemaakt over de omgang met vogels bij specifieke maatregelen:

- Nieuwbouw
- Na-isolatie
- Bedrijventerreinen
- Sportvelden
- Bermen en groenstroken
- Stadsbomen

Alle factsheets staan bij elkaar [op de website van Vogelbescherming Nederland](#). Daar staat ook een mogelijkheid om gedrukte factsheets te bestellen.

Natuursafari Noord-Brabant

Op zaterdag 29 september organiseerde de provincie Noord-Brabant een 'natuursafari'. Er werden meerdere projecten bezocht in het Ulvenhoutse Bos en Breda. Vanuit het projectteam heeft Stefan Vreugdenhil een bijdrage geleverd door te vertellen over het B5-project. Meer informatie over de natuursafari is te vinden op de [site van de provincie](#).

Stefan Vreugdenhil vertelt over B5 (midden op bankje, foto: Gytha van der Veer).

Agenda

Symposium Biodiversiteit en Leefgebieden: 16 november 2018

Dit jaarlijkse symposium staat in het teken van natuurprojecten die worden uitgevoerd vanuit de subsidieregeling 'Biodiversiteit en Leefgebieden' van de provincie Noord-Brabant. Ook voor ons project voor natuurinclusief bouwen in de B5-steden krijgen we ondersteuning uit deze regeling. Vorig jaar hebben Marcel Schillemans (Zoogdiervereniging) en Stefan Vreugdenhil (Vogelbescherming Nederland) een presentatie gegeven over dit project en de noodzaak voor natuurinclusief bouwen. Dit jaar laten zij in een flitspresentatie zien waar we na het eerste jaar staan. En wordt vooruit gekeken naar het nieuwe, provincie-brede project (zie hierboven p.2).

Contact – vrijwilligers

Bent u geïnteresseerd om dit project als vrijwilliger te ondersteunen? Er zijn verschillende mogelijkheden om betrokken te zijn. Neem contact op met Birgit Brenninkmeijer (030-6937 784, Vogelbescherming Nederland) of Vita Hommersen (024-7410 500, Zoogdiervereniging). Birgit en Vita zijn bereikbaar op het e-mailadres B5@zoogdiervereniging.nl.

Contact – algemeen

Mocht u naar aanleiding van deze nieuwsbrief of de activiteiten binnen het project vragen hebben, neem dan contact op met Birgit Brenninkmeijer, projectleider bij Vogelbescherming Nederland: birgit.brenninkmeijer@vogelbescherming.nl, telefoon 030-6937784.

